

Slovo k povzbuzení na neděli 19. května 2024, na slavnost Soslání Ducha svatého – B
Biblická čtení: Sk 2,1-11; Ž 104; Gal 5,16-25; Jan 15.26-27; 16,12-15

Milé sestry, milí bratři,

Boží hod svatodušní má vícero jmen, vícero charakteristik. Jednak je padesátým dnem (řecky *hémerá pentekosté*) od Velikonoc, odtud jeho latinské jméno *dominica pentecostes*, „neděle padesátého dne“. Na severní polokouli, kde se liturgický rok formoval, připadá jeho slavení vždy na začátek léta, z toho české *letnice*. Je to zároveň den židovského svátku týdnů (*šavuót*), připomínajícího dání Tóry na hoře Sinaj sedm týdnů po vyvedení z Egypta. Proto je velmi příznačné, že právě v tento den byl seslán Duch svatý.

Soslání Ducha svatého padesátý den po zmrtvýchvstání a desátý po nanebevstoupení Krista, dnešní neděle **zpřítomňuje** především. Jak o něm čteme ve Skutcích apoštolů. Naplnil se **Kristův slib**, že místo sebe pošle Přímluvce. Naplnilo se i starobylé **proroctví Joelovo**, že Boží Duch bude seslán – v posledních dnech – na všechny lidi. Ježíšovo pozemské působení je definitivně završeno, na zem je nově **vylita Boží síla** Kristovy nové tajemné přítomnosti. **Extatické** elementy – jakoby mluvení v jazycích (spíše než cizími jazyky) – jsou projevem zkušenosti očitých svědků, že se tak opravdu děje.

Pro to všechno je dnešní neděle vpravdě Boží „čas“ (neboli **Boží hod**) svatodušní...

V **trojjediném Bohu** je Duch svatý **třetí Boží osobou** a **Boží Láskou**, která z Otce i Syna vychází a zároveň je spojuje. V **řádu stvoření** je Duch svatý **Boží silou**, energií všeho jsoucího, dárce a principem života. Je **dobrou silou** veškerého bytí, vůbec nic nemůže existovat bez ní, zejména život ne. Duch svatý je dechem života (*ruach chajjá*) i dechem Hospodinovým (*ruach jahve*). V **řádu vykoupení** je Duch svatý silou všeho Božího působení od začátku dějin, v jejich vrcholu pak Synovy lidské přítomnosti na zemi; přišel na zem přeci jako Kristus (*christos*), „Pomazaný“ Duchem Hospodinovým. I nadále silou Ducha svatého Boží Syn na zemi – v **křesťanství a lidských srdcích** – tajemně přebývá.

Duch svatý působí ne nepodobně **ohni, větru a vodě**. Je Božím **živlem, pohybem**. Je Božím **větrem**, neviditelným laskavým vanutím k dobru, k Bohu a k nebi. Je Božím **ohněm**, který zapaluje lidská srdce, rozehrívá je k lásce a naději, dává jim světlo víry. Je životadárnou Boží **vodou** padající jako milost z nebe a zároveň vyvěrající z Kristova boku a nitra člověka.

Duch svatý, jak reflektuje křesťanská duchovní tradice, se projevuje svými **sedmi dary**: moudrostí, rozumem, radou, silou, uměním, nábožností a bázni Boží. Ty v nitru člověka chtějí probudit **sedm ctností**. Tři Božské a čtyři kardinální: víru, naději a lásku, moudrost, statečnost, uměřenost a spravedlnost. Anebo sedm ctností mravních, opak sedmi hlavních (kořených) hříchů: pokoru, štědrost, přejícnost, mírnost, čistotu, střídmost a činorodost. Ty chtějí přinést své docela konkrétní dobré **ovoce**; takové, o kterém jsme slyšeli v dnešním druhém čtení z Listu Galatským: lásku, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, tichost a sebeovládání. A tak dále.

Duch svatý je tedy **Boží silou** všeho **dobrého, živého a Božího** v člověku i ve světě. Bez Ducha svatého nemůže být ani bytí, ani život, ani dobro. Proto je tak důležité se Duchu svatému aktivně **otevírat**, o jeho sílu **prosít**, nechat se jím **vést**, kam on chce, tedy k dobru, nechat se **rozněcovat** jeho láskou a **osvěžovat** jeho vláhou.

Duch svatý chce být **Boží energií** i každého z nás. **Tvarem**, do něhož nás **chce** svým vdechnutím a svými dary **přetvářet**, k němuž nás chce **in-spriovat** a do něhož nás touží **in-formovat**, (tímto tvarem) je **podoba Kristova**, život přinášející světu dobré a sladké ovoce.

Duch svatý by rád **pře-tvaroval** jednotlivce i společnost. Má sílu **sjednotit** různé lidi, věřící i nevěřící, **na dobrém díle**. Aby si navzájem rozuměli a spolupracovali (i tak lze vykládat zázrak jazyků v den letnic z prvního čtení).

Duch svatý jako **univerzální Boží energie života** vane **všude**. I mimo hranice církve, i za hranicemi křesťanství. Byli dokonce i tací středověcí mystici – stačí vzpomenout třeba na Gioacchina da Fiore, kalábrijského mystika a svébytného teologa druhé poloviny 12. století – , kteří dychtivě vyhlíželi dobu, kdy se lidé konečně otevřou působení Ducha svatého. Byli přesvědčeni, že teprve tehdy, v době *sub spirituali intellectu*, nastane vrcholná doba dějin, doba „čistého evangelia“, která na dobrém Kristově díle a v Boží jedné lásce sjednotí všechny lidi. Doba Ducha svatého bude zduchovnělou **dobou svobody, lásky a pokoje**. A také již jen jednoho náboženství, dodávají někteří současní myslitelé.

Ať toto bude, jak bude, v každém případě platí, že **každý**, kdo se již dnes nechá vést **dobrým vnuknutím**, kdo nechá své nitro zapálit skutečnou **láskou** a pokorně čerpá životadárnou **vláhu shůry** jako Boží dar, (takový člověk) se už nechává nějak vést **Duchem svatým**. A Boží Duch už ho nějak přetváří **k podobě Kristově**, k podobě vtělené Lásky.

Křesťan, kterému byla dána víra v Boha-Trojici a s ní tušení, jak a kde na Ducha svatého čekat, je povolán se nechat **vědomě** vést Božím Duchem, který je vždy **Duchem dobroty a lásky**, protože je Láskou z Otce i Syna vycházející. Nemůže se projevat jinak, nemůže být jiný sám v sobě a jiný ve světě a lidském srdci.

Zaradujme se proto z možnosti se Duchu svatému vědomě **otevírat**. Čiňme tak **stále**, nejen o letnicích, ale celoročně, každý den, každou chvíli svého života. Zvlášť když nějak padneme, prosme Ducha, aby v našich srdcích roznítil žár lítosti, snesl vláhu Božího odpuštění a dal znovu povstat k dobru.

Radujme se i ze všech ostatních projevů Ducha svatého **u ostatních** lidí. Zvlášť pak u těch, kterým sice nebyla ještě dána křesťanská víra, ale jsou oněmi „**anonymními křesťany**“ (jak je jedinečně nazval Karl Rahner), mnohdy **lepšími** než my sami, pokud se silou jejich života stala Lásky. Nechme se jimi **oslovit**, protože oni spějí ke spáse.

Milé sestry, milí bratři, každé **dobro**, veškerý **život**, celé **bytí** se svou **energií** jsou tedy vždy nějakým **působením Ducha svatého**, věříme. Veškerý **dobrý tvar** tohoto bytí je nějakou **podobou Kristovou**, vyznáváme. Cílem všeho je **Bůh-Otec**, doufáme. Celý **svět** je naplněn silou Ducha svatého. Smíme toho být **součástí**. Pokorně se proto snažme být aspoň trochu **dobrou součástí**, lidmi Ducha svatého, aspoň nějak lidmi Boží lásky.

A jestliže **očekávání vylití Božího Ducha** bylo v době biblické spojeno s očekáváním začátku mesiášského království na zemi, vezme, že je to právě i naše **otevřenost Božímu Duchu**, která může do dnešního světa vnést vždy něco dobrého, Božího, mesiášského a nebeského...